

Greinargerð við fjárhagsáætlun Vopnafjarðarhrepps 2012

-síðari umræða-

5. des. 2011.

Inngangur

Í dag, 5. des., fer fram síðari umræða um fjárhagsáætlun Vopnafjarðarhrepps A- og B hluta. Við gerð áætlunarinnar hefur verið reynt að gæta aðhalds og hagræðingar eins og kostur er. Í áætlun síðasta árs var forstöðumönnum gert að hagræða í rekstri einstakra deilda eins og frekast var mögulegt. Að þessu leytinu til má segja að sú vinna sem unnin hefur verið í samvinnu við forstöðumenn einstakra deilda til þess að ná niður kostnaði og hagræða, auðveldar nokkuð verkefnið að þessu sinni. Ljóst er þó að ávallt þarf að vera á tánum hvað varðar rekstrarkostnað, þar sem forsendur stærstu tekjuliða sveitarfélagsins eru fallvaltir við þær aðstæður sem ríkjandi eru í þjóðfélaginu um þessar mundir. Nauðsynlegt er því að áfram verði haldið á þeirri braut að hagræða og varast óþarfa rekstrarútgjöld. Þetta er best gert með því að vinna með starfsfólki sveitarfélagsins í hinum mismunandi deildum. Áætlunin sem hér liggur fyrir tekur mið af þessu.

Auk þessa hefur endurskoðunarskrifstofan KPMG komið að þessari vinnu og reiknað með sínum aðferðum ýmsa liði svo sem afborganir lána, afskriftir og reiknaðar áfallnar ógreiddar verðbætur, sem gjaldfærðar eru undir fjármagnsliðum hinna mismunandi deilda. Þessir sérfræðingar leiðbeindu einnig með færslu ýmissa liða og færðu yfirlit upp til samræmis við ásreikningaform sveitarfélagsins. Þessi stuðningur veitir aukið öryggi við gerð áætlunarinnar.

Árangur ríkisstjórnarinnar í því að ná niður verðbólgunni skiptir einnig gríðarlegu máli fyrir rekstrarkostnað í heild, bæði sökum verðlags á almennum rekstrarvörum og ekki síður vegna útreiknings á verðbótum og afborgunum lána. Á yfirstandandi ári hefur verðbólga verið talsvert meiri en efnahagsspár ríkisstjórnarinnar gerðu ráð fyrir og munar verulega um það í rekstrarútgjöldum og ekki síst í útreikningi verðbóta og afborgana lána.

Helstu forsendur og tölur fjárhagsáætlunar ársins 2012:

Tekjur:

1) Staðgreiðsla gerir ráð fyrir því að útsvarstofn á Vopnafirði verði svipaður eins og stefnir í á yfirstandandi ári. Hér er gert ráð fyrir því að meðaltalshækkun útsvarstekna verði til samræmis við meðaltalsspá Sambands íslenskra sveitarfélaga sem gerir ráð fyrir að útsvarstofn hækki um 4,3 % að meðaltali á landinu öllu. Álagning útsvars gerir ráð fyrir hámarksálagningu sem verður 14,48 %. Þar af renna 1,72 % beint til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga og 12,76 % til sveitarfélagsins. Í þessum framlögum til Jöfnunarsjóðs eru annars vegar 0,77 %, sem renna til mismunandi jöfnunarframlaga og hins vegar 0,95 %, sem renna til greiðlu á málefnum fatlaðra, en sveitarfélögin tóku þau yfir á yfirstandandi ári frá ríkinu eins og kunnugt er. Af útsvari sveitarfélagsins rennur síðan til viðbótar 0,25 % til Skólaskrifstofu Austurlands til greiðslu á frekari kostnaði vegna málefna fatlaðra, sem Félagsþjónusta Fljótshéraðs sér um fyrir okkur í gegnum sérstakan samning þar um.

2) Fasteignagjöld taka mið af hækkun fasteignamats á Vopnafirði í samræmi við framreikning yfirfasteignamatsnefndar sem miðar við 35. gr. laga nr.6/2001. Fasteignamat á Vopnafirði hefur hækkað lítilllega milli ára eða um 8,4 %. Hér er gert ráð fyrir að álagning fasteignagjalda verði óbreytt milli árana 2011 og 2012. Álagning fasteignaskatta á íbúðarhúsnæði og bújarðir er 0,55 %, álagning á atvinnuhúsnæði sé 1,65 %, álagning á opinbert húsnæði sé 1,32 % holræsagjaldaálagning er 0,2 %, vatnsgjald er 0,3 % á álagningarstofn og lóðarleiga allra lóða er 2 % af lóðarmati. Sorphirðugjald verður 10.500 kr. á ári og sorpeyðingargjald, er 10.500 kr. á íbúð, sem er óbreytt gjald frá fyrra ári. Gert er ráð fyrir því að aukavatnsgjald skv. mæli hækki úr 33 kr/tonn í 34 kr./tonn.

3) Framlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga taka mið af því efnahagsástandi sem er í þjóðfélaginu. Gert er ráð fyrir að framlög Jöfnunarsjóðs verði að krónu til 12.500 þús. kr. lægri en áætluð niðurstaða yfirstandandi árs. Ekki þykir varlegt að áætla þessar tekjur hærrí. Illt er þó til þess að vita að mun stærri hluti þessara framlaga fara á næsta ári til sveitarfélaga sem illa eru stödd fjárhagslega og verður því minna til skiptanna fyrir önnur. Auk þess er gert ráð fyrir því að sérstakt aukaframlag inn í sjóðinn lækki um helming þ.a. sérstök aukaframlög munu lækka verulega.

4) Lóðarleiga hækkar í samræmi við fasteignamat og er 2 % af skattstofni allra lóða eins og áður.

5) Almennar rekstrartekjur eru framreiknaðar miðað við 4 % verðlagsbreytingu milli árana 2011 og 2012, nema þar sem sérstaklega er kveðið á um annað t. d. með sérstökum gjaldskrárbreytingum, en þær verða flestar endurskoðaðar og við það miðað að þær munu breytast frá og með áramótum nk. Gjaldskrárbreytingar þessar verða unnar í samráði sveitarstjórnar og viðkomandi forstöðumanna.

6) Við útreikning fjármagnsliða er gert ráð fyrir 3,7 % verðbólgu frá upphafi til loka árs 2012. Jafnframt er gert ráð fyrir að gengisvísitala hreyfist lítið sem ekkert á árinu.

Gjöld:

1) Við áætlun launa er miðað við að laun hækki að meðaltali um 4,1 % milli árana 2011 og 2012. Hefur þá verið reynt að taka tillit til almennra launahækkana skv. kjarasamningum og launaskriðs. Rétt er þó að geta þess að í þessari áætlun er við það miðað að laun hækki um sambærilega prósentu og útsvörin. Sérstaklega er áætlað fyrir launum þar sem dregið er úr starfsemi eða starfsemi aukin. Stöðugt verður unnið að því með forstöðumönnum deilda og stofnana að gæta aðhalds á þessum lið. Heildarlaunagreiðslur sveitarfélagsins á árinu 2012 eru áætlaðar um 255,5 m. kr. samanborið við 246,8 m. kr. í áætlun yfirstandandi árs.

2) Um almenn rekstrargjöld er það að segja að við framreikning þeirra hefur verið miðað við almenna verðlagsbreytingu milli árana 2011 og 2012, sem hér er áætluð 3,7 %. Jafnframt hefur verið farið yfir þau með tilliti til sérstakra samninga um rekstraleigu og þjónustu af ýmsu tagi. Til viðbótar innbyggðum niðurskurði sem í þessari áætlun felst hefur verið farið yfir þessa liði með forstöðumönnum deilda og stofnana og hagrætt á þeim liðum þar sem það er talið gefa árangur.

Almennt má segja að í þeirri vinnu sem átt hefur sér stað með forstöðumönnum hefur verið reynt að framkvæma niðurskurð á útgjöldum með þeim hætti að lækka einungis liði sem aðilar telja að niðurskurðurinn virki á. Ekki er um að ræða flatan niðurskurð yfir línuna. Í sumum tilfellum er því lækkunin meiri en lagt var upp með og annarsstaðar minni. Á árinu sem framundan er verður áfram reynt að hagræða í rekstri eins og kostur er. Á þetta bæði við um launakostnað og almenn rekstrargjöld. Í þessum efnum eru boðaðir reglulegir samráðsfundir forstöðumanna með sveitarstjóra og starfsfólki bæjarskrifstofu, þar sem farið verður yfir stöðu mála á hverjum tíma.

Milli umræðna um fjárhagsáætlun Vopnafjarðarhrepps hefur það gerst að öll hlutabréf sveitarfélagsins í HB Granda að nafnvirði 39.559 þús. kr. hafa verið seld. Við síðari umræðu hér í dag verður leitast við að taka tillit til þessarar sölu eins og hún kemur fram á árinu 2012, en ætlunin er að greiða niður skuldir um allt að 489.000 þús. kr. á yfirstandandi ári, sem hefur veruleg áhrif á vexti, verðbætur og afborganir sveitarfélagsins.

Í rekstraryfirliti sveitarsjóðs í fyrirbyggjandi fjárhagsáætlun kemur fram, að heildartekjur aðalsjóðs eru 480,4 m.kr. samanborið við 470,3 m.kr. í fjárhagsáætlun 2011 og heildargjöld 421,6 m. kr. samanborið við 422,9 m.kr. 2011. Þegar tekið hefur verið tillit til fjármagnstekna aðalsjóðs að fjárhæð 35,7 m.kr. kemur í ljós að rekstrarniðurstaða aðalsjóðs er jákvæð um 94,5 m.kr. Hér er í raun verið að áætla fyrir rekstrarkostnaði og rekstrartekjum af reglulegri starfsemi og söluhagnaði vegna seldra eigna. Laun eru alls áætluð 221,9 m. kr. samanborið við 222,2 m.kr. 2011 og almenn rekstrargjöld 199,7 m. kr. samanborið við 200,8 m.kr. 2011. Skýring þess að gjöldin lækka milli ára er sú að í fjárhagsáætlun yfirstandandi árs var áætlað fyrir kostnaði sem féll á aðalsjóð vegna yfirfærslu málefna fatlaðra frá ríki til sveitarfélaga og lækkun launa í tónlistarskólanum. Meginhluti þessa greiðist beint í gegnum Jöfnunarsjóð sveitarfélaga en ekki í gegnum sveitarsjóð eins og áætlað hafði verið fyrir árið 2011.

Inni í þessum tölum eru svokölluð innri viðskipti meðtalin.

Í Eignasjóði er reiknað með húsaleigutekjum fyrir útleigu á húsnaði eins og skóla, leikskóla, íþróttahúss og ráðhúss. Ennfremur er nú í fyrsta skipti gert ráð fyrir að almennar Leiguíbúðir og Félagsheimilið flytjist úr B-hluta yfir í Eignasjóð. Eignasjóður vex því sem þessu nemur og B-hlutasjóðum fækkar um tvo. Eignir Eignasjóðs eru síðan leigðar undir hinar mismunandi þjónustueiningar sveitarfélagsins. Þessi sjóður er rekinn með 33,1 m.kr. tapi, þegar tekið hefur verið tillit til afskrifta upp á 22,7 m.kr. og 35,7 m.kr. fjármagnskostnaðar. Hér er einnig áætlað fyrir öllum föstum kostnaði við húseignirnar og því viðhaldi sem ráðast skal í á árinu.

Í Þjónustumiðstöð er reiknað með útgjöldum til reksturs hennar þ. e. launum, almennum rekstrargjöldum, ásamt afskriftum. Hér er jafnframt áætlað fyrir tekjum þjónustumiðstöðvar en leitast er við að selja vinnu hennar að mestu. Ráðgert er að endurskoða taxa á útseldri vinnu og færa upp í samræmi við verðlagsþróun á sambærilegum töxtum. Í áætluninni er 11,5 m.kr. halli á miðstöðinni miðað við 6,1 m.kr. á áætlun þessa árs, þegar tekið hefur verið tillit til afskrifta.

Samkvæmt þessu er hagnaður A-hluta sjóða í heild eftir afskriftir og að teknu tilliti til innri viðskipta 49,9 m. kr.

Í B-hluta sjóðunum kennir ýmissra grasa, en þeir eru Hafnarsjóður, Vatnsveita, Félagslegar leiguíbúðir, Fráveita, Apótek, Arnarvatn og Skipbólmi. Nýlunda er að Leiguíbúðir almennar og Félagsheimilið eru færð úr B-hluta yfir í A-hluta þ.a. B-hlutasjóðum fækkar um tvo.

Langstærstur þessara sjóða er Hafnarsjóður og er hann áætlaður með 38,7 m.kr. hagnaði, þegar tekið hefur verið tillit til 24,6 m.kr. fjármagnskostnaðar og 5,9 m.kr. afskrifta. Gert er ráð fyrir allmiklum umsvifum í höfninni til samræmis við áætlanir HB Granda um landaðan afla á árinu 2012, enda þótt talsverðar blikur séu á lofti varðandi veiðiheimildir og nægir þar að nefna sjúkdóm í íslenska síldarstofninum, hugsanlega minni kvóta í makríl og norskíslensku síldinni en á yfirstandandi ári. Jafnframt er ekki ráðgert að kolmunaveiði verði mikil á árinu. Væntingar eru þó miklar til loðnuveiðanna og stefnir í að loðnukvótinn verði mun meiri en verið hefur á síðustu fiskveiðiárum. Í heild er nokkur bjartsýni um góða veiði og vinnslu.

Á liðnum árum hefur verið unnið að gríðarlega miklum framkvæmdum í höfninni og er þá helst að geta brimvarna, dýpkana og verulega auknu viðleguplássi með nútímalegu sniði. Við þessar framkvæmdir eru bundnar þær væntingar að þær leiði til verulega aukinna tekjumöguleika í framtíðinni. Tekjur hafnarinnar hafa verið að aukast á síðustu árum þ.a. framkvæmdirnar hafa þegar sannað sig. Lát er nú á framkvæmdum hafnarinnar. Fengist hefur styrkur á fjárlögum til lagfæringar á trébryggju við Ásgarð og verður reynt að ráðast í viðgerð á henni síðari hluta árs. Áfram verður unnið að undirbúningi á mögulegum verkefnum vegna olíuleitar á Drekasvæðinu. Í skýrslu sem unnin hefur verið um þessi mál fyrir sveitarfélögin Vopnafjarðarhrepp og Langanesbyggð í samvinnu við Iðnaðarráðuneytið, þykir Vopnafjarðarhöfn mjög álitlegur kostur í því tilliti að vera þjónustuhöfn fyrir olíuleitina.

Kannaðir verða möguleikar á styrkingu Vatnsveitu en á mörkunum er að hún geti sinnt skyldum sínum þegar illa árar hvað vatnsbúskap snertir. Ennfremur hefur fundist verulega fyrir þrýsingsminnkun á veitukerfinu þegar vinnsla uppsjávarafla er í hámarki. Þá þarf að koma við geislunartæki í vatnsveitunni þ.a. unnt verði að geisla vatnið, en sem kunnugt er þá gerðist það á yfirstandandi ári að einhverrahluta vegna mengaðist vatnsveitan. Við slíka óvissu verður ekki unað. Hagsmunirnir sem eru í húfi eru allt of miklir vegna þess. Ákveðið hefur verið að ráðast í að ljúka viðbyggingu við leikskólann, en þeirri framkvæmd var frestað þegar hrúnið varð. Vonir manna standa einnig til þess að mögulegt verði að ráðast í malbiksframkvæmdir á komandi ári. Að öðru leyti verður reynt að halda að sér höndum eins og frekast er kostur bæði hvað lýtur að framkvæmdum og viðhaldi í öllu bæjarkerfinu. Öllum er það þó ljóst að nauðsynlegt er að halda við eignum sveitarfélagsins og ákveðnar framkvæmdir eru nauðsynlegar.

Sérstök ákvörðun var tekin um að draga úr framkvæmdum á meðan efnahagsástand þjóðarinnar er með þeim hætti sem er í dag. Allt kapp verður lagt á að sinna almennri þjónustu sem sveitarfélaginu ber að uppfylla og andæfa á meðan holskefla verðhækkana gengur yfir þjóðarbúið. Eins og sjá má af rekstrarniðurstöðu flestra sjóða í B-hluta er erfitt að gera þá upp með hagnaði sökum mikils fjármagnskostnaðar.

Að öllu þessu töldu er ráðgert að allir sjóðir í A- og B- hluta verði samtals gerðir upp með 90,6 m. kr. hagnaði á árinu 2012. Í sjóðstreymi kemur í ljós að þegar tekið hefur